

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»

БУКОВИНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ВІСНИК

Український науково-практичний журнал
Заснований у лютому 1997 року
Видається 4 рази на рік

*Включений до Ulrichsweb™ Global Serials Directory,
наукометричних баз Google Scholar, Index Copernicus International,
Scientific Indexing Services та до бази даних Всеросійського інституту
наукової і технічної інформації Російської академії наук*

ТОМ 20, № 1 (77)

2016

Редакційна колегія:

головний редактор Т.М. Бойчук,
Л.О. Безруков, О.І. Волошин, І.І. Заморський,
О.І. Іващук (заступник редактора), Т.О. Ілащук, А.Г. Іфтодій,
І.Ф. Мещишен, В.П. Польовий, Р.В. Сенютювич, І.Й. Сидорчук,
В.К. Ташук (відповідальний секретар), С.С. Ткачук,
О.І. Федів (відповідальний секретар)

Наукові рецензенти:

проф. Л.О. Безруков, проф. Т.О. Ілащук, проф. С.С. Ткачук

Чернівці: БДМУ, 2016

Редакційна рада:

К.М. Амосова (Київ), В.В. Бойко (Харків), А.І. Гоженко (Одеса),
Г.В. Дзяк (Дніпропетровськ), В.М. Запорожан (Одеса),
В.М. Коваленко (Київ), І.Р. Кулмагамбетов (Караганда),
З.М. Митник (Київ), В.І. Паньків (Київ),
В.П. Черних (Харків),
Герхард Дамман (Швейцарія)

Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет
рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України
«Буковинський державний медичний університет»
(протокол № 6 від 25 лютого 2016 року)

Буковинський медичний вісник
(Бук. мед. вісник) –
науково-практичний журнал,
що рецензується
Bukovinian Medical Herald
(Buk. Med. Herald)

Заснований у лютому 1997 р.
Видається 4 рази на рік

Founded in February, 1997
Published four times annually

Мова видання: українська,
російська, англійська

Сфера розповсюдження
загальнодержавна, зарубіжна

Свідоцтво про державну
реєстрацію:
серія КВ №15684-4156 ПР
від 21.09.2009

Наказом
Міністерства освіти і науки України
від 06 листопада 2014 року № 1279
журнал

“Буковинський медичний вісник”
включено до
Переліку наукових фахових
видань України

Адреса редакції: 58002, Чернівці,
пл. Театральна, 2
Тел.: (0372) 55-37-54,
52-40-78

Факс: (0372) 55-37-54
e-mail: bmv@bsmu.edu.ua

Адреса електронної версії
журналу в Internet:
<http://www.bsmu.edu.ua>

Секретар редакції
І.І. Павлуник
Тел.: (0372) 52-40-78

ЗМІСТ

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

<i>Білик І.С., Івашук С.І.</i> СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ У ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ ПАНКРЕАТИТ З УРАХУВАННЯМ ЛІПІДНОГО ПРОФІЛЮ	3
<i>Білокий О.В., Роговий Ю.Є., Білокий В.В.</i> МЕТААНАЛІЗ ОКИСНО-МОДИФІКОВАНИХ БЛКІВ У НИРКАХ І ПЕЧІНЦІ ЩУРІВ ЗА НЕІНФІКОВАНОГО ТА ІНФІКОВАНОГО ЖОВЧНОГО ПЕРИТОНІТУ	8
<i>Білоус Т.М.</i> ЗНАЧЕННЯ ПІДВИЩЕНОЇ МАСИ ТІЛА У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ, ЯКІ СТРАЖДАЮТЬ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ	12
<i>Гараздюк М.С., Бачинський В.Т., Ванчуляк О.Я., Ушенко О.Г.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ДАВНОСТІ НАСТАННЯ СМЕРТІ ЗА СТАТИСТИЧНИМ АНАЛІЗОМ РОЗПОДІЛІВ ЗНАЧЕНЬ КОМПЛЕКСНОГО СТУПЕНЯ ВЗАЄМНОЇ ПОЛЯРИЗАЦІЇ ЗОБРАЖЕНЬ ПОЛКРИСТАЛІЧНИХ ПЛІВОК ЛІКВОРУ	16
<i>Гуцуляк А.І.</i> ФОРМУВАННЯ БІЛЮДИГЕСТИВНИХ АНАСТОМОЗІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ВЧ-ЕЛЕКТРОЗВАРЮВАННЯ ТКАНИН ЗА УМОВ ЖОВЧНОГО ПЕРИТОНІТУ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	23
<i>Дідушко О.М., Понадинець О.Г.</i> МОРФОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТЯ ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІЇ НИРОК У ХВОРИХ НА ГПОТИРЕОЗ	26
<i>Дудник В.М., Буглова Н.О.</i> ВМІСТ ТОЛ-ПОДІБНОГО РЕЦЕПТОРА 4 У ДІТЕЙ ІЗ ВИРАЗКОЮ ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ ЗАЛЕЖНО ВІД НАЯВНОСТІ Н. РYЛОРИ ІНФЕКЦІЇ	30
<i>Камилова Р.Т., Бабаєва Г.Б., Мавлянова З.Ф., Башарова Л.М.</i> ВЛИЯНИЕ СИСТЕМАТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ СПОРТОМ НА ФИЗИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ЮНЫХ СПОРТСМЕНОВ ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ	34
<i>Камилова Р.Т., Мавлянова З.Ф., Абдусаматова Б.Э., Исакова Л.И., Башарова Л.М.</i> АДДИКТИВНОЕ ПОВЕДЕНИЕ УЧАЩИХСЯ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ И НЕЗАНИМАЮЩИХСЯ СПОРТОМ	38
<i>Клименко В.І., Вакалюк І.П., Купновицька І.Г., Кутинська І.П.</i> ВПЛИВ ТРИВАЛОЇ ТЕРАПІЇ СТАТИНАМИ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПЕЧІНКИ У ХВОРИХ НА ІШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ	42
<i>Кметь Т.І.</i> ДИНАМІКА РЕАКЦІЇ НЕРВОВИХ ТА ГЛІАЛЬНИХ КЛІТИН ТІМ'ЯНОЇ ЧАСТКИ КОРИ ВЕЛИКИХ ПІВКУЛЬ ГОЛОВНОГО МОЗКУ НА ІШЕМІЧНО-РЕПЕРФУЗІЙНЕ ПОШКОДЖЕННЯ В ЩУРІВ ІЗ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ	45
<i>Ковалів М.О.</i> ДИНАМІКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ ПЕРШОКУРСНИКІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ	50
<i>Колоскова О.К., Буринюк-Глов'як Х.П.</i> ЗМІНИ СИРОВАТКОВОГО ВМІСТУ ОКРЕМИХ ГОРМОНІВ У ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ, ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ КОНТРОЛЮ ЗАХВОРЮВАННЯ	57
<i>Левицька С.А.</i> КОРЕЛЯЦІЯ КЛІНІЧНИХ СИМПТОМІВ І РЕЗУЛЬТАТІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ ПРИНОСОВИХ СИНУСІВ У ХВОРИХ ІЗ РИНОЛОГІЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	62
<i>Майданник В.Г., Мітюряєва І.О., Гнилоскуренко Г.В., Кухта Н.М., Кулик В.О., Молочек Н.В.</i> КРИТЕРІЇ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ ДО ЛІКУВАННЯ ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА ПАРОКСИЗМАЛЬНУ ВЕГЕТАТИВНУ НЕДОСТАТНІСТЬ НА ТЛІ ПАТОЛОГІЇ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА	65
<i>Майданник В.Г., Мітюряєва І.О., Гнилоскуренко Г.В., Суходольська Е.С.</i> НОВІ ПІДХОДИ ДО ЛІКУВАННЯ ВЕГЕТО-СУДИННОЇ ДИСФУНКЦІЇ З ГІПЕРТЕНЗІЄЮ	72
<i>Михайловська Н.С., Міняйленко Л.Є.</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК НЕАЛКОГОЛЬНОЇ ЖИРОВОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ З КОМПОНЕНТАМИ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ У ХВОРИХ НА ІШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ	79

<i>Михалойко О.Я.</i> КОНЦЕНТРАЦІЙНІ ЗМІНИ ПЛАЗМОВОГО ГОМОЦИСТЕЇНУ ПРИ ГОСТРОМУ ІШЕМІЧНОМУ ІНСУЛЬТІ	84
<i>Муравський А.В., Чеботарьова Л.Л., Солонович О.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРО-ЕНЦЕФАЛОГРАФІЧНИХ ЗМІН У БОКСЕРІВ-ЛЮБИТЕЛІВ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ПОВТОРНІ ЛЕГКІ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВІ ТРАВМИ	87
<i>Нефедов А.А., Мамчур В.И.</i> ОЦЕНКА АНТИНОЦИЦЕПТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛА АНТИДЕПРЕССАНТОВ В ТЕРАПІИ НЕВРОПАТИЧЕСКОЙ БОЛИ, ИНДУЦИРОВАННОЙ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫМ АЛЛЕРГИЧЕСКИМ ЭНЦЕФАЛОМИЕЛИТОМ	94
<i>Нюшко Т.Ю.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМБІНОВАНОГО АНТИГІПЕРТЕНЗИВНОГО ЛІКУВАННЯ У ХВОРИХ НА ГІПЕРТОНІЧНУ ХВОРОБУ II СТАДІЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ РЕМОДЕЛЮВАННЯ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА	99
<i>Оленович О.А., Паиковська Н.В.</i> ПОКАЗНИКИ ВУГЛЕВОДНОГО ОБМІНУ НА ТЛІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТІВ ЦИНКУ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ	105
<i>Паньків І.В.</i> ЗВ'ЯЗОК ПОЛІМОРФІЗМІВ ГЕНА РЕЦЕПТОРА ВІТАМІНУ D ІЗ РОЗВИТКОМ ОСТЕОПОРОЗУ У ХВОРИХ НА ГІПОТИРЕОЗ.....	109
<i>Пекарь А.Ю., Міцода Р.М.</i> КЛІНІЧНИЙ ПЕРЕБІГ ПОЛОГІВ ТА ПУЕРПЕРАЛЬНОГО ПЕРІОДУ У ЖІНОК ІЗ ЕПШТЕЙНА-БАРР ВІРУСНОЮ ІНФЕКЦІЄЮ.....	116
<i>Повар М.А.</i> ЗМІНИ ФІБРИНО- І ПРОТЕОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В ПЕЧІНЦІ ТА СЕЛЕЗІНЦІ ЩУРІВ ЗІ СТРЕПТОЗОТОЦИН-ІНДУКОВАНИМ ДІАБЕТОМ, УСКЛАДНЕНИМ НЕПОВНОЮ ГЛОБАЛЬНОЮ ІШЕМІЄЮ-РЕПЕРФУЗІЄЮ ГОЛОВНОГО МОЗКУ	120
<i>Погорелов В.М., Брек В.В., Майорова М.В.</i> РОЛЬ ТІОКТОВОЇ КИСЛОТИ У ТЕРАПІЇ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ	125
<i>Погранична Х.Р., Огоновський Р.З., Камінський В.І.</i> БІОХІМІЧНІ МАРКЕРИ ПОШКОДЖЕННЯ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА ПРИ ТРАВМАТИЧНИХ ПЕРЕЛОМАХ СУГЛОБОВОГО ВІДРОСТКА НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	129
<i>Проняєв Д.В.</i> ТОПОГРАФО-АНАТОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МАТКОВИХ ТРУБ НАПРИКІНЦІ ПЛОДОВОГО ПЕРІОДУ	133
<i>Розуменко І.О., Гарбузова В.Ю., Атаман О.В.</i> РОЗПОДІЛ АЛЕЛЬНИХ ВАРІАНТІВ ЗА А69314G ПОЛІМОРФІЗМОМ ГЕНА TNFR У ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ КОРОНАРНИЙ СИНДРОМОМ У КУРЦІВ І ТИХ, ЩО НЕ КУРЯТЬ.....	137
<i>Романюк О.В.</i> ПОРУШЕННЯ МЕНСТРУАЛЬНОГО ЦИКЛУ У ЖІНОК, ЩО ХВОРІЮТЬ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ.....	141
<i>Савчук Н.В.</i> МЕДИКАМЕНТОЗНА КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ РИТМУ СЕРЦЯ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНУ СЕРЦЕВУ НЕДОСТАТНІСТЬ ПІСЛЯ ПЕРЕНЕСЕНОГО ІНФАРКТУ МІОКАРДА З ПРОВЕДЕНИМ СТЕНТУВАННЯМ	144
<i>Семененко С.Б., Тимофійчук І.Р., Швець В.І., Слободян К.В., Марущак А.В., Васкул Н.Я., Семененко Н.Ю., Семененко В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ХРОНОРИТМІЧНИХ ПОРУШЕНЬ КИСЛОТНО-РЕГУЛЮВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ НИРОК ЗА УМОВ ГІПЕРФУНКЦІЇ ШИШКОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ	148
<i>Семчишин М.Г.</i> КЛІНІЧНА КАРТИНА І ДИНАМІКА ЗМІН МІКРОЕЛЕМЕНТІВ СІРОВАТКИ КРОВІ У ХВОРИХ ІЗ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ ЛЕГКОГО І СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНІВ ТЯЖКОСТІ	151
<i>Собчинський К.С., Возіанов С.О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЗВУКОВОЇ СТИМУЛЯЦІЇ В ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З «КАМ'ЯНОЮ ДОРІЖКОЮ» В АМБУЛАТОРНИХ УМОВАХ.....	155
<i>Соколенко М.О., Москалюк В.Д., Соколенко А.А.</i> ВПЛИВ ГЕРПЕСВІРУСІВ НА ІМУННИЙ СТАТУС ПАЦІЄНТІВ, НЕІНФІКОВАНИХ ВІЛ-ІНФЕКЦІЄЮ	161
<i>Тарнавська С.І., Донська Т.В., Колісник І.Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ АТОПІЧНОГО СТАТУСУ ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАПАЛЬНИХ ПАТЕРНІВ КРОВІ.....	166

Ферфецька К.В. КЛІНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ХРОНІЧНОГО ПАНКРЕАТИТУ, ПОЄДНАНОГО З ОЖИРІННЯМ ТА ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ ТИПУ 2.....	170
Хомич Н.М., Огоновський Р.З. ІНТЕРЛЕЙКІНИ ЯК МАРКЕРИ ЗАПАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ АТИПОВОГО ВИДАЛЕННЯ НИЖНІХ ТРЕТІХ МОЛЯРІВ.....	173
Хухліна О.С., Вілігорська К.В. ЗМІНИ СИСТЕМИ ЕРИТРОПОЕЗУ ЗА КОМОРБІДНОГО ПЕРЕБІГУ ХРОНІЧНОГО ОБСТРУКТИВНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ ТА СЕЧОКАМ'ЯНОЇ ХВОРОБИ.....	176
Шахова О.О. ПОКАЗНИКИ НЕСПЕЦИФІЧНОЇ ГІПЕРСПРИЙНЯТЛИВОСТІ БРОНХІВ У ДІТЕЙ ІЗ ФЕНОТИПОМ АСТМИ ПІЗЬНОГО ПОЧАТКУ ЗАЛЕЖНО ВІД АЦЕТИЛЯТОРНОГО СТАТУСУ.....	180
Шоріков Є.І. ВПРОВАДЖЕННЯ ДОНАТОРІВ ОКСИДУ АЗОТУ В УМОВАХ ГІПЕРТОНІЧНОЇ ХВОРОБИ ЗА ПОЄДНАНОГО ПЕРЕБІГУ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2-ГО ТИПУ З УРАХУВАННЯМ АГРЕГАЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ТРОМБОЦИТІВ.....	184
Яринич Ю.М., Маценко В.І., Сидорчук Л.П., Боднарашек О.І. МАРКЕРИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЕПАТОЦИТІВ У ХВОРИХ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ, ОЖИРІННЯ ТА МЕТАБОЛІЧНИЙ СИНДРОМ.....	188

СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Таралло В.Л., Марараш Г.Г. ПРОВІДНІ СКЛАДОВІ ПОПУЛЯЦІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ: ЇХ ВИМІР І ПРОГНОЗ.....	193
---	-----

НАУКОВІ ОГЛЯДИ

Анчева И.А. КЛИНИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАЦЕНТАРНОЙ ДИСФУНКЦИИ С ПОЗИЦИИ ТЕНДЕНЦИЙ СОВРЕМЕННОГО АКУШЕРСТВА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ) ..	196
Никифор Л.В. АНТИБІОТИКОПРОФІЛАКТИКА ПРИ АБДОМІНАЛЬНОМУ РОЗРОДЖЕННІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ВІТЧИЗНЯНІ ТА СВІТОВІ ПОГЛЯДИ НА ПРОБЛЕМУ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	200
Няньковський С.Л., Пластунова О.Б. ОСОБЛИВОСТІ СТАНУ ЗДОРОВ'Я, РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА ХАРЧУВАННЯ ШКОЛЯРІВ-СПОРТСМЕНІВ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	206
Островська Л.Й. ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ТКАНИН ПАРОДОНТА ВАГІТНИХ, МЕХАНІЗМИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	215
Сенютович Р.В., Шумко Б.І., Зелінська Н.В., Крук Т.В., Чорний О.В., Пилипів В.М., Сенютович М.А. ТАРГЕТНА ТЕРАПІЯ РАКУ ШЛУНКА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	220
Шилівський І.В., Немеш О.М., Гонта З.М. СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ЕТІОЛОГІЮ ТА ПАТОГЕНЕЗ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТА, ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІЗ ПАТОЛОГІЄЮ СЕЧОВИДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ).....	224
Шпортун О.М. ГЕЛОТОФОБІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА СУСПІЛЬСТВА ТА ФОРМА СОЦІОФОБІЇ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	228
Юрценюк О.С. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ НЕВРОТИЧНИХ РОЗЛАДІВ У СТУДЕНТІВ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ).....	236

ОБМІН ДОСВІДОМ

Колоскова О.К., Марусик У.І., Чепіль М.І., Горенко Н.Б. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ГІПОАЛЕРГЕННИХ СУМІШЕЙ У ВИГОДОВУВАННІ ДІТЕЙ ГРУДНОГО ВІКУ, ХВОРИХ НА АТОПІЧНИЙ ДЕРМАТИТ.....	240
--	-----

ВИПАДОК ІЗ ПРАКТИКИ

- Хільчевська В.С., Шевчук Н.М., Парфьонова І.В.** ОСОБЛИВОСТІ ВЕРИФІКАЦІЇ
ГОСТРОГО МЕДИКАМЕНТОЗНОГО ГЕПАТИТУ У ДІТЕЙ (ВЛАСНЕ КЛІНІЧНЕ
СПОСТЕРЕЖЕННЯ)..... 246

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ

- Велика А.Я., Перепелиця О.О.** ОЦІНКА ЗАДОВОЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПРОВІЗОРІВ
МАЙБУТНЬОЮ ПРОФЕСІЄЮ 250
- Лембрик І.С.** ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ 4-6-х КУРСІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ
ГРОМАДЯН ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ» 254
- Михалойко О.Я.** ЕФЕКТИВНІСТЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ВИКЛАДАННІ
НЕВРОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ ЛІКУВАЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ 258
- Синяченко О.В., Ермолаєва М.В., Такташов Г.С., Пасиєшвили Л.М., Егудина Е.Д.,
Власенко А.Б.** АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРЕПОДАВАННЯ ПРЕДМЕТА «ОБЩАЯ
ПРАКТИКА – СЕМЕЙНАЯ МЕДИЦИНА» В ВИСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕННІ..... 260

МЕДИЧНІ INTERNET-ВІСТІ

- За редакцією К.І. Яковець, С.Є. Дейнеки.** МЕДИЧНІ INTERNET-ВІСТІ. ЧАСТИНА ІХ 265

РЕЦЕНЗІЇ

- Бойчук Т.М., Волошин О.І., Косуба Р.Б.** РЕЦЕНЗІЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
«ОСНОВИ ФАРМАКОГНОЗІЇ І ФІТОТЕРАПІЇ» / Т.П. ГАРНИК, В.М. КНЯЗЕВИЧ,
В.А. ТУМАНОВ, Л.В. АНДРІЮК, Я.А. СОЦЬКА, В.О. ПЕТРИЦЕВА, К.В. ГАРНИК,
І.В. БІЛОУСОВА, Т.М. КОЗИМЕНКО. – ЖИТОМИР: РУТА, 2015. – 432 с..... 269
- Пішак В.П., Сидорчук І.Й.** РЕЦЕНЗІЯ НА ПІДРУЧНИК «МЕДИЧНА МІКРОБІОЛОГІЯ,
ВІРУСОЛОГІЯ ТА ІМУНОЛОГІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
ЗАКЛАДІВ ІV РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ / ЗА РЕДАКЦІЄЮ АКАДЕМІКА НАН,
НАМН УКРАЇНИ В.П. ШИРОБОКОВА. – ВІННИЦЯ: НОВА КНИГА, 2011. – 952 с.: ІЛ..... 271

ЮВІЛЕЙ

- ТАРАС ДЕНИСОВИЧ НИКУЛА** (до 80-річчя від дня народження) 274

- ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РУКОПИСІВ, ЩО НАПРАВЛЯЮТЬСЯ ДО ЖУРНАЛУ
“БУКОВИНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ВІСНИК” 277

CONTENTS

ORIGINAL RESEARCHES

Bylik I.S., Ivashchuk S.I. STRUCTURAL CHANGES OF THE PANCREAS IN PATIENTS WITH ACUTE PANCREATITIS CONSIDERING THE LIPID PROFILE.....	3
Bilookyi O.V., Rohovyi Yu.Ye., Bilookyi V.V. META-ANALYSIS OF OXIDATIVE MODIFIED PROTEINS IN THE KIDNEYS AND LIVER OF RATS IN UNINFECTED AND INFECTED BILE PERITONITIS.....	8
Bilous T.M. SIGNIFICANCE OF OVERWEIGHT IN SCHOOLCHILDREN, SUFFERING FROM BRONCHIAL ASTHMA	12
Garazdiuk M.S., Bachynskiy V.T., Vanchuliak O.Ya., Ushenko A.G. POST-MORTEM INTERVAL DETERMINATION BY STATISTICAL ANALYSIS OF VALUES DISTRIBUTION COMPLEX DEGREE OF MUTUAL POLARIZATION OF POLYCRYSTALLINE CEREBRO-SPINAL FLUID FILMS IMAGES.....	16
Hutsuliak A.I. FORMATION OF BILIODIGESTIVE ANASTOMOSES USING HIGH FREQUENCY ELECTRIC WELDING OF TISSUES IN EXPERIMENTAL BILE PERITONITIS.....	23
Didushko O.M., Popadynets O.H. MORPHOLOGICAL BACKGROUND OF RENAL MALFUNCTION IN PATIENTS WITH HYPOTHYROIDISM	26
Dudnyk V.M., Buglova N.O. CONTENTS OF TOLL-LIKE RECEPTOR 4 IN CHILDREN WITH DUODENAL ULCER SUBJECT TO AVAILABILITY OF H. PYLORI INFECTION	30
Kamilova R.T., Babaeva G.B., Mavlyanova Z.F., Basharova L.M. THE EFFECT OF SYSTEMATIC SPORT ACTIVITIES ON THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF YOUNG ATHLETES OF KHOREZM REGION	34
Kamilova R.T., Mavlyanova Z.F., Abdusamatova B.E., Isakova L.I., Basharova L.M. ADDICTIVE BEHAVIOR OF STUDENTS GOING IN FOR SPORTS AND THOSE NOT INVOLVED.....	38
Klymenko V.I., Vakaliuk I.P., Kupnovytska I.H., Kutynska I.P. INFLUENCE OF PROLONGED LIPID LOWERING THERAPY WITH STATINS ON THE FUNCTIONAL STATE OF LIVER IN PATIENTS WITH CORONARY – ARTERY DISEASE.....	42
Kmet T.I. DYNAMICS OF THE NEURONS AND GLIAL CELLS REACTION OF THE CEREBRAL CORTEX PARIETAL LOBE ON ISCHEMIC REPERFUSION INJURY IN RATS WITH DIABETES MELLITUS.....	45
Kovaliv M.O. EVOLUTION OF CARDIOVASCULAR SYSTEM CONDITION OF MEDICAL UNIVERSITY FIRST YEAR STUDENTS IN DIFFERENT EDUCATIONAL SYSTEMS.....	50
Koloskova O.K., Buryniuk-Glovyak K.P. CHANGES OF SERUM CONTENT OF CERTAIN HORMONES IN CHILDREN WITH BRONCHIAL ASTHMA DEPENDING ON THE LEVEL OF DISEASE CONTROL	57
Levytska S.A. CORRELATION OF CLINICAL SYMPTOMS AND RESULTS OF CT-SCAN OF PARANASAL SINUSES IN PATIENTS WITH RHINOLOGIC PATHOLOGY	62
Maidannyk V.G., Mitiuriaieva I.O., Hnyloskurenko G.V., Kukhta N.M., Kulyk V.O., Molochek N.V. CRITERIA OF DIFFERENTIATED TREATMENT APPROACHES IN CHILDREN WITH PAROXYSMAL AUTONOMIC FAILURE AGAINST THE BACKGROUND OF CERVICAL SPINE PATHOLOGY	65
Maidannyk V.G., Mitiuriaieva I.A., Hnyloskurenko G.V., Sukhodotska E.S. NEW APPROACHES TO TREATMENT OF VEGETATIVE-VASCULAR DISFUNCTION WITH HYPERTENSION.....	72
Mykhailovska N.S., Miniailenko L.E. RELATIONSHIP OF NONALCOHOLIC FATTY LIVER DISEASE WITH COMPONENTS OF METABOLIC SYNDROME IN PATIENTS WITH ISCHEMIC HEART DISEASE.....	79

<i>Mykhaloiko O.Ja.</i> CONCENTRATION CHANGES OF PLASMA HOMOCYSTEINE IN ACUTE ISCHEMIC STROKE	84
<i>Muravskiy A.V., Chebotariova L.L., Solonovych O.S.</i> FEATURES OF ELECTROENCEPHALOGRAPHIC CHANGES IN IN AMATEUR BOXERS SUFFERING FROM REPEATED MILD TRAUMATIC BRAIN INJURY	87
<i>Nefedov O.O., Mamchur V.I.</i> EVALUATION OF THE ANTINOCICEPTIVE POTENTIAL OF ANTIDEPRESSANTS IN THE TREATMENT OF NEUROPATHIC PAIN, INDUCED BY EXPERIMENTAL ALLERGIC ENCEPHALOMYELITIS	94
<i>Niushko T.Y.</i> THE EFFECTIVENESS OF THE COMBINED ANTIHYPERTENSIVE TREATMENT IN PATIENTS WITH ESSENTIAL HYPERTENSION OF THE 2ND STAGE DEPENDING ON THE TYPE OF THE LEFT VENTRICULAR REMODELLING	99
<i>Olenovych O.A., Pashkovska N.V.</i> CARBOHYDRATE METABOLISM PARAMETERS IN CASE OF ADMINISTRATION OF ZINC-CONTAINING MEDICATIONS IN COMPLEX TREATMENT OF DIABETES MELLITUS	105
<i>Pankiv I.V.</i> ASSOCIATION OF VITAMIN D RECEPTOR GENE WITH DEVELOPMENT OF OSTEOPOROSIS IN PATIENTS WITH HYPOTHYROIDISM	109
<i>Pekar A.Y., Mitsoda R.M.</i> CLINICAL COURSE OF CHILDBIRTH AND PUERPERAL PERIOD IN WOMEN WITH EPSTEIN-BARR VIRUS INFECTION	116
<i>Povar M.A.</i> CHANGES IN FIBRIN AND PROTEOLYTIC ACTIVITY IN THE LIVER AND SPLEEN OF RATS WITH STREPTOZOTOCIN-INDUCED DIABETES, COMPLICATED BY INCOMPLETE GLOBAL CEREBRAL ISCHEMIA-REPERFUSION	120
<i>Pogorelov V.N., Brek V.V., Mayorova M.V.</i> THE ROLE OF THIOCTIC ACID IN THE TREATMENT OF PATIENTS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASES	125
<i>Pohranychna Kh.R., Ogonovsky R.Z., Kaminskyi V.I.</i> TEMPOROMANDIBULAR JOINT DAMAGE BIOCHEMICAL MARKERS IN PATIENTS WITH TRAUMATIC MANDIBULAR CONDYLE FRACTURES	129
<i>Proniaev D.V.</i> TOPOGRAPHOANATOMICAL PECULIARITIES OF THE UTERINE TUBES AT THE END OF THE FETAL PERIOD	133
<i>Rozumenko I.A., Harbuzova V.Yu., Ataman A.V.</i> DISTRIBUTION OF THE ALLELIC VARIANTS ACCORDING TO THE A69314G P OLYMORPHISM OF GENE TNAP IN SMOKING AND NON-SMOKING PATIENTS WITH ACUTE CORONARY SYNDROME	137
<i>Romaniuk O.V.</i> MENSTRUAL IRREGULARITIES IN WOMEN WITH TUBERCULOSIS	141
<i>Savchuk N.V.</i> MEDICAL CORRECTION OF HEART RHYTHM DISORDER IN PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE AFTER MYOCARDIAL INFARCTION WITH STENTING	144
<i>Semenenko S.B., Tymofichuk I.R., Shvets V.I., Slobodian K.V., Marushchak A.V., Vaskul N.J., Semenenko N.J., Semenenko V.V.</i> PATHOPHYSIOLOGICAL MECHANISMS OF DISTURBANCES OF RENAL ACID-REGULATING FUNCTION AGAINST THE BACKGROUND OF PINEAL HYPERFUNCTION	148
<i>Semchyshyn M.G.</i> THE CLINICAL PICTURE AND DYNAMICS OF CHANGES OF THE BLOOD SERUM TRACE ELEMENTS IN PATIENTS WITH MILD AND MODERATE BRAIN INJURY	151
<i>Sobchinsky K.S., Vozianov S.A.</i> USE OF SOUND STIMULATION IN TREATMENT OF PATIENTS WITH Steinstrasse IN OUT-PATIENT CONDITIONS	155
<i>Sokolenko M.A., Moskaliuk V.D., Sokolenko A.A.</i> THE INFLUENCE OF HERPES VIRUSES ON IMMUNE STATUS OF PATIENTS NOT INFECTED WITH HIV	161
<i>Tarnavska S.I., Donska T.V., Kolisnyk I.D.</i> FEATURES OF THE ATOPIC STATUS IN CHILDREN WITH BRONCHIAL ASTHMA DEPENDING ON BLOOD INFLAMMATORY PATTERNS	166

<i>Ferfetska K.V.</i> CLINICAL FEATURES OF CHRONIC PANCREATITIS, COMBINED WITH OBESITY AND TYPE 2 DIABETES.....	170
<i>Khomych N.M., Ogonovsky R.Z.</i> INTERLEUKINS AS A MARKER OF INFLAMMATION OF POSTOPERATIVE PERIOD OF THIRD MOLARS SURGERY	173
<i>Khukhlina O.S., Viligorska K.V.</i> CHANGES OF ERYTHROPOIESIS IN CASE OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE AND UROLITHIASIS COMORBIDITY.....	176
<i>Shahova O.O.</i> INDICATORS OF THE NONSPECIFIC BRONCHIAL HYPERSUSCEPTIBILITY IN CHILDREN WITH BRONCHIAL ASTHMA LATE-ONSET PHENOTYPE DEPENDING ON THE ACETYLATED STATUS	180
<i>Shorikov E.I.</i> APPLICATION OF NITRIC OXIDE DONORS IN PATIENTS WITH HYPERTENSION COMBINED WITH DIABETES MELLITUS TYPE 2 BY ASSESSING PARAMETERS OF THE PLATELET AGGREGATION.....	184
<i>Yarynych Yu.M., Matsenko V.I., Sydoruk L.P., Bodnarashek O.I.</i> MARKERS OF HEPATOCYTES FUNCTION IN PATIENTS WITH ARTERIAL HYPERTENSION, OBESITY AND METABOLIC SYNDROME.....	188

SOCIOLOGICAL INVESTIGATIONS

<i>Tarallo V.L., Mararash H.G.</i> KEY COMPONENTS OF POPULATION ADAPTATION: THEIR MEASUREMENT AND PREDICTION	193
--	-----

SCIENTIFIC REVIEWS

<i>Ancheva I.A.</i> CLINICAL CHARACTERISTICS OF PLACENTAL DYSFUNCTION FROM THE POSITION OF MODERN OBSTETRICS TENDENCIES (REVIEW OF THE REFERENCES)	196
<i>Nykyfor L.V.</i> ANTIBIOTIC PROPHYLAXIS IN ABDOMINAL DELIVERY: UP-TO-DATE TRENDS, HOME AND WORLD APPROACHES TO THE PROBLEM (REVIEW OF THE REFERENCES)	200
<i>Nyankovskyi S.L., Plastunova O.B.</i> FEATURES OF HEALTH STATUS, MOTION ACTIVITY AND NUTRITION OF SCHOOLCHILDREN-ATHLETES (REVIEW OF THE REFERENCES).....	206
<i>Ostrovska L.I.</i> MORBIDITY OF PERIODONTAL TISSUE OF PREGNANT WOMEN AND THE MECHANISM OF ITS OCCURRENCE AND DEVELOPMENT (REVIEW OF THE REFERENCES)	215
<i>Seniutovych R.W., Shumko B.I., Zelinska N.V., Kruk T.V., Chorny O.V., Pylypiv V.M., Seniutovych M.A.</i> TARGETED THERAPY OF STOMACH CANCER (REVIEW OF THE REFERENCES)	220
<i>Shylyivskiy I.V., Nemesh O.M., Honta Z.M.</i> MODERN CONCEPTS OF ETIOLOGY AND PATHOGENESIS OF INFLAMMATORY PERIODONTAL DISEASES, THEIR RELATIONSHIP WITH PATHOLOGY OF URINARY SYSTEM (REVIEW OF THE REFERENCES AND AUTHOR'S OWN RESEARCHES).....	224
<i>Shportun O.N.</i> GELOPHOBIA AS A PSYCHOLOGICAL PROBLEM OF SOCIETY AND FORM OF SOCIOPHOBIA (REVIEW OF THE REFERENCES).....	228
<i>Yurtseniuk O.S.</i> PSYCHOLOGICAL AND SOCIAL FACTORS OF NEUROTIC DISORDERS DEVELOPMENT IN STUDENTS (REVIEW OF THE REFERENCES).....	236

EXCHANGE OF EXPERIENCE

<i>Koloskova O.K., Marusyk U.I., Chepil M.I., Horenko N.B.</i> THE EXPERIENCE IN THE USE OF HYPOALLERGENIC FORMULA WHILE FEEDING INFANT PATIENTS SUFFERING FROM ATOPIC DERMATITIS	240
---	-----

CASES OF PRACTICE

- Khilchevska V.S., Shevchuk N.M., Parfionova I.V.** FEATURES OF VERIFICATION OF ACUTE DRUG-INDUCED HEPATITIS IN CHILDREN (OUR OWN CLINICAL OBSERVATION)..... 246

PROBLEMS OF TEACHING

- Velyka A.Ya., Perepelytsia O.O.** ASSESSMENT OF STUDENTS-PHARMACISTS SATISFACTION WITH THEIR FUTURE PROFESSION 250
- Lembryk I.S.** FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE IN FOREIGN STUDENTS 4th-6th YEARS IN MEDICINE DURING STUDYING THE DISCIPLINE “PEDIATRICS” 254
- Myhaloiko O.Ja.** THE EFFECTIVENESS OF MULTIMEDIA IN TEACHING NEUROSCIENCE TO STUDENTS OF MEDICAL FACULTY 258
- Syniachenko O.V., Iermolaieva M.V., Taktashov G.S., Pasiyeshvili L.M., Iegudina Ye.D., Vlasenko O.B.** ANALYSIS OF THE RESULTS OF TEACHING THE SUBJECT “GENERAL PRACTICE – FAMILY MEDICINE” IN THE UNIVERSITY 260

MEDICAL INTERNET-NEWS

- MEDICAL INTERNET-NEWS. PART IX.** Edited by K.I. Yakovets, S.Y. Deineka 265

REVIEWS

- Boychuk T.M., Voloshyn O.I., Kosuba R.B.** REVIEW OF THE TUTORIAL “FUNDAMENTALS OF PHARMACOGNOSY AND HERBAL THERAPY” / T.P. HARNYK, V.M. KNIAZEVYCH, V.A. TUMANOVA, L.V. ANDRIIUK, Y.A. SOTSKA, V.O. PETRYSHCHEVA, K.V. HARNYK, I.V. BILOUSOVA, T.V. KOZYMENKO. – ZHYTOMYR: RUTA, 2015. – 432 p..... 269
- Pishak V.P., Sydorchuk I.Y.** REVIEW OF THE TEXTBOOK “MEDICAL MICROBIOLOGY, VIROLOGY AND IMMUNOLOGY” FOR STUDENTS OF HIGHER MEDICAL INSTITUTIONS OF THE FOURTH ACCREDITATION LEVEL / EDITED BY V.P. SHYROKOBOKOV- AN ACADEMICIAN OF NAS, NAMS OF UKRAINE. – VINNYTSIA: NOVA KNYHA, 2011. – 952 p.: ILLUSTRATED 271

JUBILEES

- TARAS DENYSOVYCH NIKULA** (to the 80th anniversary of his birth)..... 274

- REQUIREMENTS FOR DRAWING UP MANUSCRIPTS THAT ARE DIRECTED TO THE JURNAL “BUKOVINIAN MEDICAL HERALD” 277

Проблеми викладання

УДК 614.253.4:615:331.101.32

А.Я. Велика, О.О. Перепелиця

ОЦІНКА ЗАДОВОЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПРОВІЗОРІВ МАЙБУТНЬОЮ ПРОФЕСІЄЮ

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Резюме. У роботі за сукупністю чинників визначено стан задоволеності обраною професією студентів-провізорів як інтегрального показника ставлення студента до майбутньої спеціальності. Із проходженням всіх етапів університетської освіти спостерігалось зниження кількості студентів, які задоволені своїм професійним вибором, що пов'язано з корекцією власних потреб, бажань, мотивів та інтересів у процесі навчання. Ре-

зультати дослідження можуть стати основою для розробки підходів, орієнтованих на підвищення самоефективності студентів як майбутніх суб'єктів професійної діяльності.

Ключові слова: стан задоволеності обраною професією, студенти-провізори, рівні задоволеності.

Вступ. Результати успішності навчальної діяльності залежать від позитивного ставлення студента до обраної професії. На стадії навчання у ВНЗ відбувається коригування професійних мотивів і цілей, з'являється перша задоволеність майбутньою спеціальністю, виникає позитивна перспектива на майбутнє [1, 2, 3].

Задоволеність майбутньою професією є результатом дії сукупності різних чинників, яка піддається ймовірному прогнозуванню [4]. Проблемою задоволеності майбутньою професією та її зв'язок із результатами навчальної та професійної діяльності вивчали Е.Ф. Зеєр, Н.В. Кузьміна, Л.І. Божович, С.О. Клімов, Н.О. Клименко, А.К. Маркова та ін. Задоволеність обраною професією – це інтегральний показник ставлення суб'єкта до обраної професії і є системою мотивів, що вибудовуються в певній ієрархії і передають спрямованість особистості [5]. З'ясування рівня задоволеності студентів обраною професією є важливим діагностичним критерієм ефективності їх професійної діяльності в майбутньому, що є важливим для підготовки компетентного фахівця.

Мета дослідження. Оцінити стан задоволеності обраною професією студентів-провізорів Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» у процесі навчання.

Матеріал і методи. Проведено дослідження задоволеності обраною професією студентів-провізорів 1-5-го курсу фармацевтичного факультету денної та заочної форм навчання (жовтень 2015 р.) за методикою С.О. Пакуліної, С.М. Кетько (діагностика мотивації навчання студентів) [4]. Анкета охоплювала ряд питань, пов'язаних із професійним вибором студента, його бажанням і наміром працювати в майбутньому за спеціальністю. Дослідженням охоплено 435 студентів віком від 17 до 25 років, з них 208 студентів денної форми навчання та 227 студентів заочної, 376 дівчат та 59 хлопців. Серед опитаних 99 першокурсників,

110 другокурсників, 89 третьокурсників, 93 студенти четвертого курсу та 44 – п'ятого. Математична та графічна обробка результатів здійснювалась за допомогою програми «Excel».

Результати дослідження та їх обговорення. Для оцінки стану задоволеності проаналізовано відношення (міра задоволеності) студентів до таких чинників, як «інтерес до професії», «обрана спеціальність відповідає моїм здібностям», «задоволеність вибором професії», «бажання працювати за обраною професією», сукупність яких і формує стан задоволеності обраною професією [4].

Найважливішим компонентом задоволеності є інтерес до майбутньої професії [4]. Межі коливань показників, які характеризують високий інтерес опитаних студентів до обраної професії становлять 32,3 % (4-й курс) - 64 % (1-й курс), помірний інтерес виявили 40,4 % (1-й курс) – 57 % (4-й курс) опитаних, низький – 1,01 % (1-й курс) – 4,55 % (5-й курс) (рис 1). Щодо студентів, які виявляли високий інтерес до професії, відмічено тенденцію до зниження зацікавленості від першого до четвертого курсу і зростання від четвертого до п'ятого. На нашу думку, це пов'язано з труднощами, які виникають під час вивчення фундаментальних дисциплін й не повним усвідомленням їх ролі у майбутній професійній діяльності. На IV-V курсах студенти вивчають тільки професійно орієнтовані дисципліни та набувають умінь на виробничих практиках в аптеках міста, що підвищує зацікавленість обраною спеціальністю.

Серед опитаних, які виявили помірний інтерес до обраної професії, протягом навчання спостерігається наростання зацікавленості із зануренням у професію. Така тенденція пов'язана, на нашу думку, з тим, що на вибір професії студентами цієї групи респондентів мали вплив ряд чинників – батьки, прохідний бал на ЗНО, небажання служити в армії та ін. Навчаючись в університеті, студенти знаходять своє місце в професії, тому інтерес цієї групи студентів до спеціа-

льності зростає. Окремі студенти, які оцінили свій інтерес до професії як низький, без сумніву, неадекватно уявляли зміст майбутньої професійної діяльності чи недостатньо усвідомили свої схильності і зробили помилковий вибір щодо вибору спеціальності.

Межі коливань показників, які характеризують відповідність здібностей опитаних обраній професії, становлять 16 % (5-й курс) – 33,5 % (4-й курс) для студентів, які впевнені, що обрана професія відповідає їх здібностям, та 58,6 % (3-й курс) – 84 % (5-й курс) для опитаних, які вважають, що їх здібності обрана спеціальність розкриє не повною мірою (рис 2). 1,01 % студентів третього курсу, 2,15 % студентів четвертого та 4,55 % п'ятого стверджують, що їх здібності не відповідають обраній професії. Одержані результати свідчать, що більш ніж половина студентів вважають, що їх здібності в обраній професії можуть бути реалізовані неповною мірою. Пояснення знаходимо в анкетах студентів, на думку яких професія провізора в наш час позбавлена можливості саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації.

Порівнюючи екстремуми показників, що характеризують відношення студентів до чинника «задоволеність вибором професії», встановлено, що усвідомлений професійний вибір здійсни-

ли 62,6 % студентів першого курсу та 29,5 % студентів п'ятого, вагаються щодо правильності свого вибору 36,4 % першого курсу та 70,5 % п'ятого (рис. 3). Помилковий вибір щодо професії провізора зроблено на думку 1,01-2,15 % студентів I-III курсів, серед студентів IV-V курсів таких опитаних не виявлено.

Чисельність студентів, які твердо вирішили питання щодо вибору професії (високий рівень задоволеності), у процесі навчання знижується вдвічі. Тенденція до зниження пояснюється багатьма чинниками, як соціальними, так і індивідуально-типологічними особливостями студентів. Серед студентів із середнім рівнем задоволеності обраною професією спостерігається тенденція до зростання з кожним роком навчання. На зростання задоволеності професією протягом навчання впливають багато чинників, зокрема методи навчання, особистість викладачів, міжособистісні відносини у групі та інші, що й пояснює, на нашу думку, таке зростання задоволеності цієї групи респондентів.

Переконане бажання працювати за обраною спеціальністю виявили 45,5 % (5-й курс) – 70,0 % (2-й курс) опитаних студентів, з тенденцією до зниження від першого до п'ятого, у той час, як помірне бажання працювати провізором виявили 21,2 % (1-й курс) – 47,7 % (5-й курс) з тенденцією

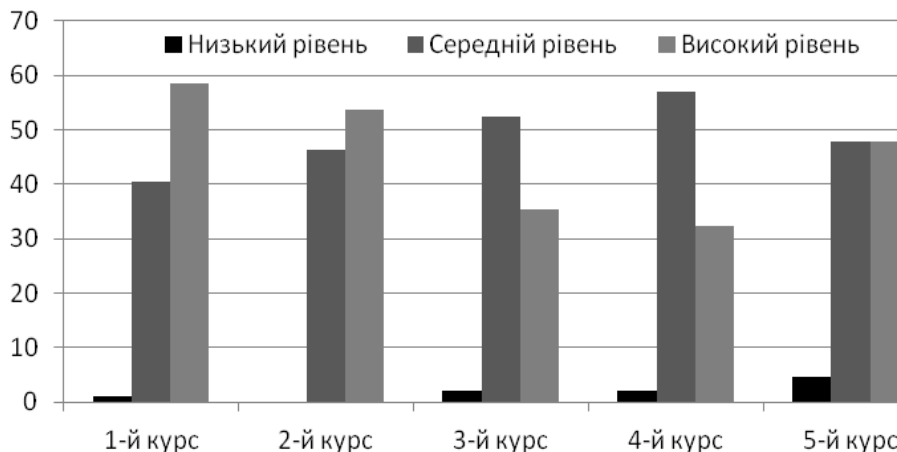

Рис. 1. Розподіл студентів (%) за відношенням до чинника «інтерес до обраної професії»

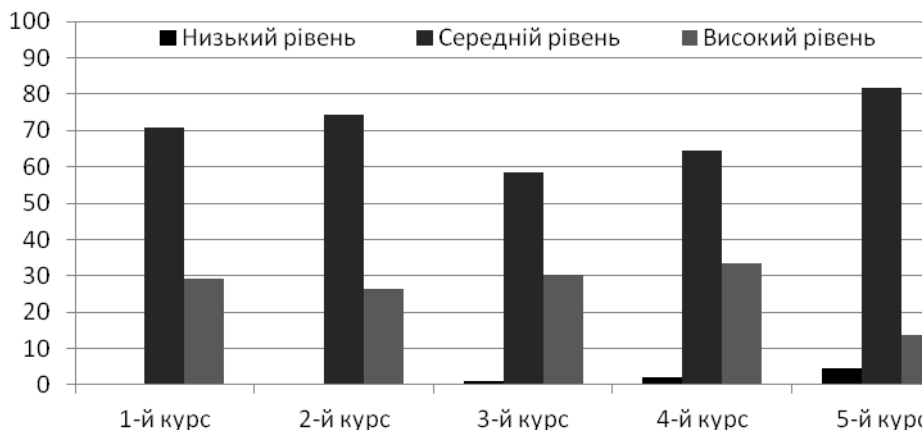

Рис. 2. Розподіл студентів (%) за відношенням до чинника «відповідність своїх здібностей обраній професії»

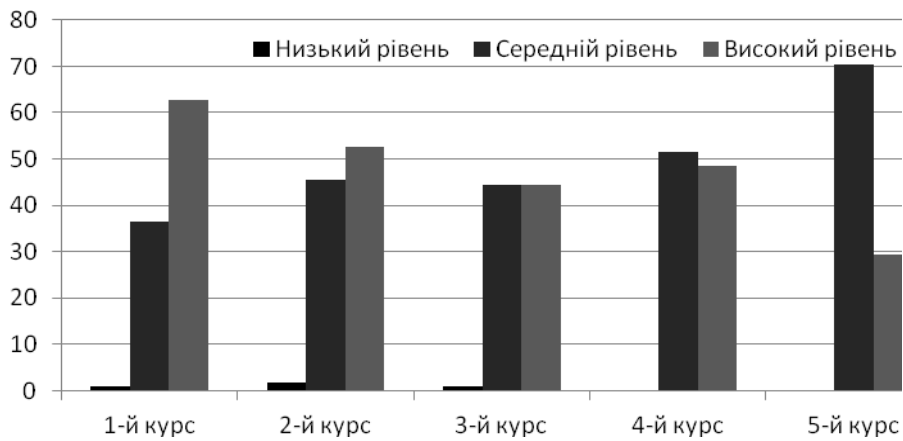

Рис. 3. Розподіл студентів (%) за відношенням до чинника «задоволеність вибором професії»

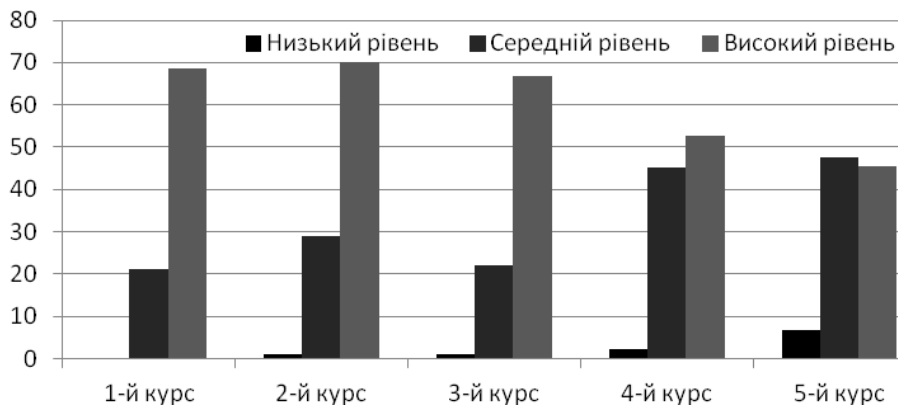

Рис. 4. Розподіл студентів (%) за відношенням до чинника «бажання працювати за обраною спеціальністю»

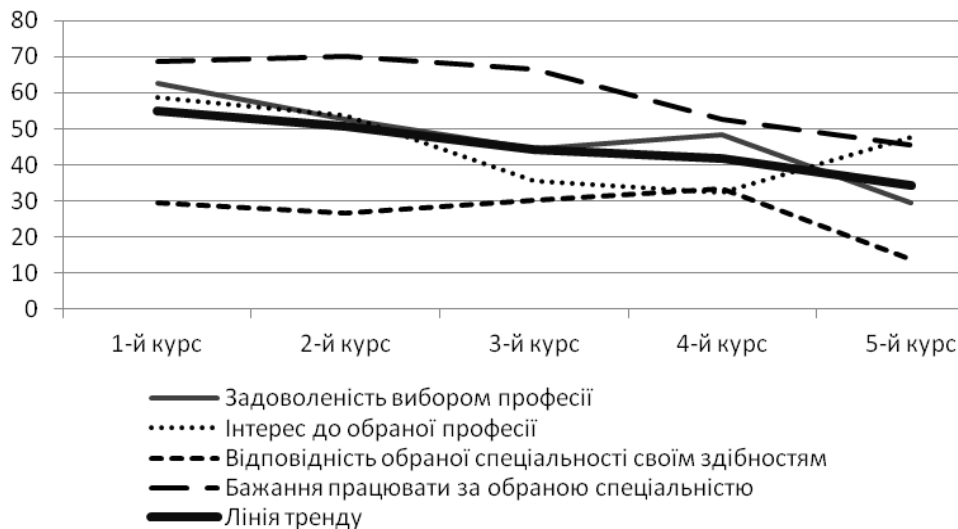

Рис. 5. Розподіл (%) студентів-провізорів із високим рівнем задоволеності обраною професією

до зростання, коливаючись від курсу до курсу (рис. 4). Із професійним зростанням студент починає бачити реальну перспективу самореалізації. Тому показники обох досліджуваних груп вирівнюються на п'ятому курсі. Низьке бажання працювати за обраною професією виявили 0,9 % (2-й курс) – 6,82 % (5-й курс) студентів.

Підсумовуючи відношення опитаних до досліджуваних чинників можна оцінити стан задоволеності студентів-провізорів обраною професією,

вирізнивши рівні задоволеності (рис. 5). Стан задоволеності студентів із високим рівнем задоволеності в міру навчання в університеті можна охарактеризувати як депресивний (лінія тренду). Така тенденція є проблемою будь-якої професійної освіти, яка веде за собою до змін з курсу до курсу [6, 7]. Отримані результати узгоджуються з дослідженнями вчених, зокрема, Н. В. Нестерової, яка виділяє весь період навчання на три етапи: I етап (1-й курс) характеризується високим

рівнем показників професійних та навчальних мотивів, які ідеалізуються; для II етапу (2-3-й курси) характерне загальне зниження всіх мотиваційних компонентів; III етап (4-5-й курси) характеризується зростанням ступеня усвідомлення й інтеграції різних форм мотивів навчання [6].

Цікавим є те, що криві, які відображають чинники «відповідність обраної спеціальності своїм здібностям» та «задоволеність вибором професії» змінюються практично однаково (синхронно), у той час як тенденції, що характеризують «інтерес до обраної професії» та «бажання працювати за обраною спеціальністю» – протилежні.

Отже, стан задоволеності професійним вибором встановлено для 55 % першокурсників та 35 % п'ятикурсників. Під час навчання відбуваються зміни у структурі інтересів студентів-провізорів, що впливає на бажання працювати за обраною спеціальністю в бік зниження. Лише 14 % випускників вбачають можливість повної реалізації свого професійного та особистісного потенціалу в майбутній професії. У міру занурення в спеціальність задоволеність вибором професії студентів знижується вдвічі, оскільки студент чітко усвідомлює свої обов'язки, роль, майбутні перспективи та реально зіставляє свої здібності зі змістом майбутньої професійної діяльності.

Висновок

За результатами отриманих досліджень стану задоволеності студентів-провізорів обраною професією встановлено, що в процесі універси-

тетської підготовки має місце зниження кількості студентів, для яких характерний стан задоволеності обраною професією, що пов'язано з корекцією потреб, бажань, мотивів студентів у процесі навчання.

Перспективи подальших досліджень. Встановлення стану задоволеності студентів-провізорів обраною професією може стати основою для розробки підходів, орієнтованих на підвищення самоефективності студентів як майбутніх суб'єктів професійної діяльності.

Література

1. Маркова А.К. Психология профессионализма / А.К. Маркова. – ХМ.: МГФ «Знание», 1996. – 308 с.
2. Професійна діагностика / упоряд. Т. Гончаренко. – К., 2004. – 120 с.
3. Реан А.А. О ценностно-мотивационной сфере студентов-университетов / А.А. Реан, Т.В. Андреева, Н.Н. Киреева // Анальевские чтения – 99: Тез. науч.-практ. конф. – СПб., 1999. – С. 83-85.
4. Кобець В.М. Задоволеність студентів майбутньою професією як емоційна складова самоефективності / В.М. Кобець // Пед. науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2012. – № 8 (26). – С. 261-267.
5. Кузьмина Н.В. Проблемы психологии профессионально-технического образования как объекта комплексных исследований / Н. В.Кузьмина // Психол. ж. – 1982. – Т. 3, № 5. – С. 146-154.
6. Хом'юк І.В. Професійна мотивація як засіб забезпечення професійної мобільності / І.В. Хом'юк, М.Б. Ковальчук // Пед. науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2011. – № 4-5 (14-15). – С. 305-312.
7. Дунець Л.І. Формування професійних інтересів у майбутніх фахівців / Л.І. Дунець, О.В. Дунець // Рідна школа. – 2001. – № 1. – С. 41-49.

ОЦЕНКА УДОВЛЕТВОРЕННОСТИ СТУДЕНТОВ-ПРОВИЗОРОВ БУДУЩЕЙ ПРОФЕССИЕЙ

А.Я. Великая, О.О. Перепелица

Резюме. В работе по совокупности факторов определено состояние удовлетворенности выбранной профессией студентов-провизоров как интегрального показателя отношения студента к будущей специальности. По мере прохождения всех этапов университетского образования наблюдалось понижение количества студентов, которые удовлетворены своим выбором будущей профессиональной деятельности, что связано с коррекцией собственных потребностей, желаний, мотивов и интересов в процессе обучения. Результаты исследования могут стать основой для разработки подходов, ориентированных на повышение самоэффективности студентов как будущих субъектов профессиональной деятельности.

Ключевые слова: состояние удовлетворенности выбранной профессией, студенты-провизоры, уровни удовлетворенности.

ASSESSMENT OF STUDENTS-PHARMACISTS SATISFACTION WITH THEIR FUTURE PROFESSION

A. Ya. Velyka, O. O. Perepelytsia

Abstract. In this work the state of satisfaction of students-pharmacists with their chosen profession, as an integral index of a student's attitude to their future profession, was determined based on the combination of factors. As the students progressed to the higher stages of university education a decrease in quantity of students who were satisfied with their choice of future profession was observed. This is associated with correction of the student's own needs, wishes, motives, and interests in the process of learning. The results of this research can become a basis for developing of approaches that are focused on an increase of self-efficacy of students as the future subjects of professional activity.

Key words: the state of satisfaction with the chosen profession, students-pharmacists, the levels of satisfaction.

Higher State Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medical University" (Chernivtsi)